

MEDELTIDSHANDSKRIFT 35

Lund University Library

Olim: Bibl. Ms. H. L. a) 4:o 4; Bibl. Meckiana N:o XIX.

Karen Ludvigsdatters Tidebog. Denmark, 16th century (1500 c.), Danish

The prayer book of Karen Ludvigsdatter Rosenkrantz is a combination of a book of hours and a prayer book and resembles the Hortulus Animæ type. It contains a calendar, The Little Office of Our Lady, The Seven Penitential Psalms and a Litany of the Saints. The Hours of the Virgin follow a redaction related to the hours (in Latin) of another Danish prayer book from around 1480: Ms. A 42, Kungliga Biblioteket, Stockholm, also known as Johanne Nielsdatter Munk's Tidebog.

Italicized numbers in brackets refer to the numbering in the printed editions.

CONTENTS

1 (ff. 1r-32v) Book of Hours

1.1 (ff. 2r-6v) Calendar In the calendar the following local saints are mentioned: Ansgar, February 3: *ansgari episcop i*, 2v, Knud Konge and Kjeld, July 10: *kanuti regiset ma rtir is ketille*, 5r, Olav, July 29: *olau regis*, 5r, Birgitta, October 7: *San ct e birgitte*, 6v and Thøger, October 30: *Theodgari confessoris*, 6v.

1.2 (ff. 8r:1-26v) Vor Frue Tider. Officium Parvum Beatae Mariae Virginis. The Little Office of the Blessed Virgin Mary (the Hours of the Virgin).

1.2.0 (f. 8r:1-16) Praise of God the Father and the Virgin Incipit: "Heel maria fuldh *meth nade*" Explicit: "O hellighæ iomfrw marie hedær Sywnge vi her ræn loff"

1.2.1 (ff. 8r:16-12v:9) Ad matutinum.

1.2.1.1 (f. 8r:16-8v:16) Psalmus 95 (94): Venite, exultemus Domino. Rubric: "venite" Incipit: "Komm ær, vi gledhæ os i her ræn"

1.2.1.2 (ff. 8v:16-9r:15) Hymnus. Quem terra, pontus, ethera. Rubric: "ympnus" Incipit: "Iomfrw marie liiff baar the n ther iorden hauer och him melen dyrkæ"

1.2.1.3 (f. 9r:15-9v:12) Psalmus 8: Domine, Dominus noster. Rubric: "*domi ne domi nu s noster*" Incipit: "Her ræ vor her ræ huræ vndærlig ær thit naffn"

1.2.1.4 (ff. 9v:16-10r:22) Psalmus 19 (18): Caeli enarrant gloriam Dei. Incipit: "Himlæne kun giøre gusz ære"

1.2.1.5 (f. 10r:23-10v:23) Psalmus 24 (23): Domini est terra et plenitudo eius. Incipit: "Herren s ær iorden och henne fule iorderigh"

1.2.1.6 (ff. 10v:24-11r:5) Absolutio. Precibus et meritis. Incipit: "Thu all mektugæste fadær mildh och miskundh her ræ"

1.2.1.7 (f. 11r:5-19) Lectio prima. Sancta maria virgo. Rubric: “leccio” Incipit: “*San ct a maria, iomfrw ouer alle iom fruær*”

1.2.1.8 (f. 11r:19-11v:6) Lectio secunda. Sancta maria piarum. Rubric: “leccio” Incipit: “*San ct a mari a, mildæstæ ouer alle milde och helligæstæ ouer alle helligen*”

1.2.1.9 (f. 11v:7-20) Lectio tertia. Sancta dei genetrix. Incipit: “*Hellighæ gusz modær thu som værduge var ath vntfonghæ then*”

1.2.1.10 (ff. 11v:21-12v:9) Hymnus sanctorum Ambrosii et Augustini. Te deum. Incipit: “*Vi loue thik, vi kin ne thic til her ræ*”

1.2.2 (ff. 12v:10-16v:23) Ad laudes.

1.2.2.1 (f. 12v:10-22) Psalmus 93 (92): Dominus regnavit!. Incipit: “*Herræ regnerdæ och in fördæ fauerligh*”

1.2.2.2 (ff. 12v:23-13r:8) Psalmus 100 (99): Iubilate Domino, omnis terra. Incipit: “*Syungær gusz loff allæ iørdærigi*”

1.2.2.3 (f. 13r:9-13v:9) Psalmus 63 (62): Deus, deus meus es tu. Incipit: “*Gvdh myn gudh iæch vagær til thik aff lyuset*”

1.2.2.4 (f. 13v:9-21) Psalmus 67 (66): Deus misereatur nostri. Incipit: “*Gudh miskun dæ os och velsigne os han for lyusæ sit anlædæ ouer os och miskunde os*”

1.2.2.5 (ff. 13v-14v:7) Canticum trium puerorum. Benedicite. Incipit: “*Velsigne her ræn alle her rens giærninn ger*”

1.2.2.6 (ff. 14v:8-15v:10) Psalmus 148: Alleluia. Laudate Dominum de caelis. Incipit: “*Loffuær her ræn aff him melæne*”

1.2.2.7 (f. 15v:10-15) Capitulum. In omnibus requiem quesui. Rubric: “*capitulu m*” Incipit: “*I alle the thingh lettæ iæch æfftær roo*”

1.2.2.8 (ff. 15v:15-16r:5) Hymnus: O gloriosa domina. Rubric: “*ymnus*” Incipit: “*O ære fulle fruæ opp høgdh ouer stiærnerne*”

1.2.2.9 (f. 16r:6-16v:9) Canticum Zacharie prophete. Benedictus dominus. Incipit: “*Vælsignet være her ræn israhels gudh*”

1.2.2.10 (f. 16v:10-23) Collecta. Concede nos. Incipit: “*Vi bedhæ thic vor her ræ gudh giff os thine tiener ath gledes*”

1.2.3 (ff. 16v:23-18r:22) Ad primam.

1.2.3.1 (ff. 16v:23-17r:5) Hymnus. Rex christe clementissime. Rubric: “*ympnus*” Incipit: “*O christe, mildistæ kon nigh*”

1.2.3.2 (f. 17r:6-17) Psalmus 120 (119): Ad Dominum, cum tribularer. Incipit: “Then tidh iæch roptæ til her ræn och var bedrøuet”

1.2.3.3 (f. 17r:18-17v:6) Psalmus 121 (120): Levabo oculos meos in montes. Incipit: “Iæch løffuedhæ myne øuen opp til biergæne”

1.2.3.4 (f. 17v:7-23) Psalmus 122 (121): Laetatus sum in eo. Incipit: “Iæch ær gladh vorden i the thingh”

1.2.3.5 (ff. 17v:24-18r:13) Capitulum. Haec est virgo. Incipit: “Thin ne iamfru ær helligh och ære fuldh”

1.2.3.6 (f. 18r:14-22) Collecta. Sancta maria. Incipit: “San ct a maria, vor her ræ ihes uchrist i modær”

1.2.4 (ff. 18r-19v) Ad tertiam. Rubric: “ad tertiam”

1.2.4.1 (f. 18r:23-24) Hymnus: Rex Christe. Rubric: “ymnus” Incipit: “Ochrist e miskun deligste konige som i prim staar”

1.2.4.2 (f. 18r:25-18v:10) Psalmus 123 (122): Ad te lavavi oculos meos. Incipit: “Iech løfftæ myne øuen opp til tik”

1.2.4.3 (f. 18v:11-26) Psalmus 124 (123): Nisi quia Dominus erat in nobis. Rubric: “psalmus” Incipit: “Forty vden her ræn hauer været i os”

1.2.4.4 (f. 19r:1-15) Psalmus 125 (124): Qui confidunt in Domino. Incipit: “The ther trøste paa her ræn”

1.2.4.5 (f. 19r:15-25) Ab initio et ante secula creata sum. Rubric: “capitulum” Incipit: “Aff opp hoff och for værden ær< iæch> skapt” Explicit: “Her re, hør myn bøn” cf. Ecclesiasticus 24.14

1.2.4.6 (f. 19v:1-11) Collecta. Deus qui de beate marie. Incipit: “Gudh thu som vilde ath thit ordh skullæ tagæ kiødh aff iomfrw maria liiff” Explicit: “Och vel signæ vi her ræn Gudh være tak”

1.2.5 (ff. 19v:12-20v:25) Ad sextam.

1.2.5.1 (f. 19v:13-25) Psalmus 126 (125): In convertendo captivitatem Sion. Incipit: “Then tidh her ræn vændhæ syons fængxæl”

1.2.5.2 (f. 20r:1-15) Psalmus 127 (126): Nisi Dominus aedificaverit domum. Incipit: “Udhen her ræn byggæde husset”

1.2.5.3 (f. 20r:16-20v:5) Psalmus 128 (127): Beati omnes. Incipit: “Helligh ære alle the som rædes her ræn”

1.2.5.4 (f. 20v:6-14) Capitulum. Et sic in Sion firmata sum. Incipit: “Och sa ær iech fast giordh i syon” cf. Ecclesiasticus 24.15

1.2.5.5 (f. 20v:15-25) Collecta. Deus qui salutis. Incipit: “Gudh thu som gaffst men niskens slekt ewin eligh slekt ewin eligh hielsens løn”

1.2.6 (ff. 21r:1-22r:6) Ad nonam.

1.2.6.1 (f. 21r:1) Hymnus. Rex christe clementissime. Incipit: "Ochrist e, mildiste kon nigh, giør vor hiær< tæ>"

1.2.6.2 (f. 21r:2-15) Psalmus 129 (128): Saepe expugnaverunt me a iuventute mea. Incipit: "The haue offtæ bestridh mik aff mynæ vngdom"

1.2.6.3 (f. 21r:15-21v:1) Psalmus 130 (129): De profundis clamavi ad te, Domine. Rubric: "psalmus" Incipit: "Aff dyubæ roptæ iæch til her ren her ræ høør myn bøn"

1.2.6.4 (f. 21v:2-13) Psalmus 131 (130): Domine, non est exaltatum cor meum. Incipit: "Her ræ, mith hiærtæ ær ey opp høghet"

1.2.6.5 (f. 21v:13-22) Capitulum. Et radicavi in populo honorificatu. Rubric: "capitulu m" Incipit: "Och iæch hauer fæst myne rodh i thet hedrædæ folk"

1.2.6.6 (ff. 21v:23-22r:6) Collecta. Concede misericors deus. Incipit: "Miskun dæ gudh giff vor skrøbelighet hielp och styrkiæ"

1.2.7 (ff. 22r:7-24r:24) Ad vespervas.

1.2.7.1 (f. 22r:8-22v:4) Psalmus 110 (109): Dixit Dominus Domino meo. Incipit: "Her ræn saudhe til myn her ræ"

1.2.7.2 (f. 22v:5-19) Psalmus 113 (112): Laudate, pueri Dominum. Incipit: "Loffuær her ræn i børn loffuer her ræns naffn"

1.2.7.3 (f. 22v:19-22) Psalmus 122 (121): Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi. Incipit: "Iæch ær gladh vorden i the thingh ther mik ær saud"

1.2.7.4 (f. 22v:23-24) Psalmus 127 (126): Nisi Dominus aedificaverit domum. Incipit: "Udhen her ræn byggær huset"

1.2.7.5 (ff. 22v:25-23r:18) Psalmus 147: Lauda Ierusalem, Dominum. Incipit: "Iherusa le m loffue thin her re"

1.2.7.6 (f. 23r:19-23v) Capitulum. Beata es, virgo maria. Incipit: "Helligh æst thu iomfrw maria"

1.2.7.7 (f. 23v:2-21) Hymnus. Ave maris stella. Incipit: "Heel haffzæns stiærne hellighe gusz modær"

1.2.7.8 (ff. 23v:22-24r:20) Canticum beatae mariae virginis. Magnificat. Incipit: "Min siæl loffuær her ræn och myn andh hauer frydet sik"

1.2.7.9 (f. 24r:21-24) Collecta. Concede nos. Incipit: "Vi bede thic vor her ræ gudh"

1.2.8 (ff. 24v:1-26r:15) Ad completorium.

1.2.8.1 (ff. 24v:1-25r:11) Psalmus 132 (131): Memento, Domine, David. Incipit: "Her ræ myn nes dauid"

1.2.8.2 (f. 25r:12-18) Psalmus 133 (132): Ecce quam bonum et quam iucundum. Incipit: "See hure goth och hure frygdeligh thet ær"

1.2.8.3 (f. 25r:19-25v:2) Psalmus 134 (133): Ecce nunc benedicite Dominum. Incipit: "See vælsigner nw her ræn alle her rens suen ne"

1.2.8.4 (f. 25v:3-9) Capitulum. Multe filie. Incipit: "Manghæ döttræ samæn sanckædæ rigdom me"

1.2.8.5 (f. 25v:10-19) Hymnus. Fit porta christi. Incipit: "Christi porth ær opp laden och opp fylt"

1.2.8.6 (ff. 25v:20-26r:7) Canticum Simeonis. Nunc dimittis. Incipit: "Her ræ, ladh nw thin suendh i fredh æfter thit ordh"

1.2.8.7 (f. 26r:8-15) Collecta. Famulorum tuorum. Incipit: "Her ræ, vi bedhæ thic, for ladh thine tieners syndær"

1.3 (ff. 26r:16-30v:20) De Syv Bodssalmer. Septem Psalmi Penitenciales. The Seven Penitential Psalms. Rubric: "Syw salme pa dan ske"

1.3.1 (f. 26r:16-26v:14) Psalmus 6: Domine, ne in furore tuo argas me. Incipit: "Her ræ straffe mik ey i thin brædhæ"

1.3.2 (ff. 26v:15-27r:17) Psalmus 32 (31): Beatus, cui remissa est iniquitas. Incipit: "Hellig ære the thieres vndskab ære for ladænæ"

1.3.3 (ff. 27r:18-28r:14) Psalmus 38 (37): Domine, ne in furore tuo argas me. Incipit: "Her ræ straffe mik ey i thin brædhæ"

1.3.4 (ff. 28r:15-29r:4) Psalmus 51 (50): Miserere mei, Deus. Incipit: "Miskun dæ mik, gudh for thin storæ miskwndh"

1.3.5 (ff. 29r:5-30r:9) Psalmus 102 (102): Domine, exaudi orationem. Incipit: "Her ræ, hører myn bøn"

1.3.6 (f. 30r:10-11) Psalmus 130 (129): De profundis clamavi ad te, domine. Incipit: "Aff dyub roptæ iæch til thic herre"

1.3.7 (f. 30r:12-30v:20) Psalmus 143 (142): Domine, exaudi orationem meam. Incipit: "Her ræ hører myn bøn"

1.4 (ff. 31r-32v:18) Allehelgenslitaniæt. The Litany of the Saints. Incipit: "Kyrieleyson Christ eleyson" Explicit: "och ladh mik see them i him mærigis rigi och the r ewin nelig at leue Amen"

2 (ff. 33r:1-110v) Prayer book

2.1 (ff. 33r:1-64v:23) Prayers to Our Lord Jesus Christ and to the Trinity

2.1.1 (ff. 33r:1-34r:2) Prayer of the Cross (MDB 69) Incipit: "Wors her ræ ihes uchrist i kors væræ meth migh" Explicit: "i naffn fadær och søn och the n helligandh Amen pate r noste r Aue maria" Final rubric: "Then næ for skreffnæ bøn"

diktæ och skreff een hiedærligh paffuæ i rom ... so offtæ som han thet helligæ kors the r vdi næffnær Amen”

2.1.2 (f. 34r:3-16) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 70) Incipit: “< I> æch betegnær migh meth gudh hans værduga benedidhæ makt” Explicit: “I naffn fadær och søn och the n helligandh Amen *pate r noste r Aue maria*” MDB I, No. 70

2.1.3 (f. 34r:17-34v:2) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 71) Rubric: “Vor her ræ sigær so i *san ct a birgitte* bøgær ... tha vil iæch for ladhæ hanom allæ allæ sinæ syndære Amen” Incipit: “O her ræ gudh iæch kiæn nes migh suarligh ath haffuæ syndæt amodh thik” Explicit: “thin bieskæ pinæ och hordhæ døth amen *pate r noste r Aue maria*”

2.1.4 (f. 34v:3-10) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 72) Rubric: “Huo som heelst then næ æffthe r skreffnæ bøn læs gudæligh dagligh han skal meth ganghæ i gledæn for vthe n allæ pinær Amen” Incipit: “O her ræ ihes *uchrist e leffwindis gusz søn*” Explicit: “vdh aff thennæ grædhe fuldh dall Amen *pate r noste r*”

2.1.5 (f. 34v:11-22) Prayer to Our Lord Jesus Christ in his pain (MDB 73) Rubric: “Huo som then næ æffthe r skreffnæ bøn læsær i vors her ræ ihes *uschrist i pinæs amyn nilsæ ... vthe n gudh allæ iæn ne Amen*” Incipit: “O korssæns høgilsæ o menløs blodh” Explicit: “hielp myn siæl til ewin nælighe sallighet Amen”

2.1.6 (ff. 34v:23-35v:5) Prayer to the Trinity (MDB 74) Rubric: “hære byriæs een mærkæligh bøn aff then helligæ tre foldughet myggæt kostæligh ath læsæ huærdagh” Incipit: “Heedær dygd makt och mektughet væræ the n helligæ trefoldughet i iæn guddommælighet” Explicit: “Ewin næligh loff væræ the n helligæ trefoldughet och hiedær væræ een guddommælighet ewin næligh Amen”

2.1.7 (f. 35v:6-16) Prayer to the Trinity (MDB 75) Rubric: “Item huo som gudæligh huærdagh thissæ effthe r skreffnæ ordh læs i helligæ tre foldughetz ære ... huilkæt damascenus skriffuær i sin bogh xv” Incipit: “*San ct us San ct us San ct us domi nus deus sabaoth*” Explicit: “*San ct us et immortalis miser ere nobis Amen*” Latin

2.1.8 (f. 35v:16-22) Prayer to the Trinity (MDB 76) Rubric: “Iæn an nen loff sangh aff helligæ trefoldughet” Incipit: “Hellig hellig hellig æst thu her ræ gudh vndær huis her rædom ær allæ ænglæ skaræ” Explicit: “o hellige trefoldughet Amen”

2.1.9 (ff. 35v:22-36v:21) Prayer to the Trinity (MDB 77) Rubric: “Item sigæs then næ effthe r skreffnæ loff sangh ath haffuæ sadan makt och dygdh ... som damascenus skriffuær i libro xiv Amen” Incipit: “O iæne alzom mektugæstæ gudh fadær oc søn och the n helligand mektughet visdom godhetz værnære” Explicit: “O hellighæ trefoldughet Amen *pate r noste r*” Final rubric: “Then næ for skreffnæ

tallæn troligh och gudæligh læst ær krafftugh modh allæ vodhæ paa iordæn och i haffuæth ... Saa helligh ær then næ for skreffnæ læsnin gh och loff sangh ath næppæligh til stedæs iæn værdzsæligh men niskæ ath framføræ thet Amen”

2.1.10 (ff. 36v:22-37r:6) Praise of the Trinity, Jesus Christ and the Virgin (MDB 78) Incipit: “O hellighæ och v atskiellæligh trefoldughet ihes uchrist i korsfæst mandom” Explicit: “O helligæ marie iomffru och modær væræ loff och æræ aff allæ creatur ewin næligh e for vthe n ændæ Amen” Final rubric: “Then næ lidlæ bøn ær vd skreffuæt i rom och til hin næ ær giiffuæt tho thusind aar och ii hun dræt och sextyue daghe Amen”

2.1.11 (f. 37r:7-22) Prayer to the Trinity (MDB 79) Incipit: “O< herræ> helligæ fadær och ewærdæligh gudh iæch bedær thik” Explicit: “och ælsk oss at iæch maa fin næ thik i myn dørsz timæ Amen”

2.1.12 (ff. 37r:23-38v:11) Prayers to Jesus Christ and the Virgin (MDB 80) Rubric: “een læghæ brodær i sanct i bernardi ordæn togh sigh for een godh sedwonæ och læste huærdagh i xx aar føræ han død hæ ... han fongær vissæligh the n sam mæ nadhæ och affløsnin gh aff syndær Amen” Incipit: “Her ræ ihes uchrist i leffwindis gusz søn och iom fru maria søn” Explicit: “medæn fræls migh raskæligh æffthe r thin signæth vilæ och storæ miskwndh Amen pate r noster Aue maria”

2.1.13 (ff. 38v:12-39v:3) Prayer in verse to the Five Wounds of Jesus Christ (MDB 81) Rubric: “Til huært værs och collector som hær æffthe r skriffuæs ... om thu læsær the m meth gudælighet Amen” Incipit: “Heel ihes uchrist e hōgræ handh som korsfæst var a iōdhæ landh” Explicit: “och i dōdæn hielp migh thet diæfflen fongær ey makt hellær voldh ouær migh som thu meth thit dyræ blodh løstæ Amen”

2.1.14 (ff. 39v:4-40v:7) Three prayers to Jesus Christ (MDB 82) Rubric: “Thissæ tre stackæt effthe r skreffnæ bønær skal læsæs meth tre pate r noster och aue maria ... och han førær thieræ siæle til ewighæ glede Amen” Incipit: “O Mildæ her ræ ihes uchrist e myn gudh myn her ræ myn skabær myn salligh giørær” Explicit: “och giiff allæ kristenæ siæle ewin næligh gledæ Amen”

2.1.15 (ff. 40v:8-41r:3) Prayer to the Trinity (MDB 83) Rubric: “Huilkæn men niskæ then næ effthe r skreffne bøn læs meth gudælighet the n helligæ trefoldughet til loff och ære ... hanom giøres amodh i iordærigi Amen” Incipit: “Iæch op ladær myn hiærtens røst til ath loffuæ och ære thic the n helligæ trefoldughet” Explicit: “fulkom then næ stackæth< hiertens> loff i the n helligæ trefoldughetz aasiøn i then næ pun kt nw och ewin næligh Amen”

2.1.16 (f. 41r:4-41v:8) Prayer to Jesus Christ in his pain (MDB 84) Rubric: “San ct us gregorius paffuæ gaff til then

næ effthe r skreffnæ bøn saa myghæt afflath som ... ee huo the m læs meth gudælighe t Amen” Incipit: “O kiære her ræ ihes uchrist e thu som æst alzom nadhæ fullæste” Explicit: “och giiff mik ryffwilsæ i mith hiærtæ for allæ mynæ syndær Amen pate r noste r”

2.1.17 (ff. 41v:9-47v:8) Prayer to the limbs of Jesus Christ (MDB 85) Rubric: “een hellig qwin næ astwndæt ath vidhæ taal paa ihes uchrist i vndær och saar ... som han frælstæ San ct æ powæl fra haffzæns bun dh Amen” Incipit: “O sødhæ her ræ ihes uchrist e ewerdæligh thieræ sødmæ swo som thik ælskær” Explicit: “och skiænk hin næ aff the n guddoms kalk huilkæn som thu haffuær the m allæ iæt the r thic meth thissæ bønær thien ner meth so kiærlighetz how och so gudælighetz akt Amen pate r”

2.1.18 (ff. 47v:9-48v:1) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 86) Rubric: “Huo som then næ effthe r skreffne bøn læs huær dagh ... tha om vænde r gudh the pinæ til ewin næligh gledhæ Amen” Incipit: “O godhæ ihes u O alt mildistæ ihes u O alt sødistæ ihes u” Explicit: “hwilkæn som ær vey oc sandhet och iæn signet fruct iomfru maria Amen”

2.1.19 (ff. 48v:2-49r:18) Three prayers to Our Lord Jesus Christ (MDB 87) Rubric: “< I> ohan nes paffuæ the n annen til tyffwindhæ stadfæste thissæ tre æffthe r skreffnæ bønær til the n fyrstæ gaff han ottæ hwndræt thusindh aar afflath for nadæligh syndær Amen” Incipit: “Her ræ ihes uchrist e iæch vslæ syndugæ men niskæ” Explicit: “ath vi moghæ ewin neligh meth thik bliffuæ Amen migh hobæs”

2.1.20 (ff. 49v:19-51r:23) Prayer to Our Lord Jesus Christ for the owner of the book (MDB 88) Rubric: “Huo som then næ effthe r skreffnæ bøn læser gudæligh huærdagh han fongær for ladilsæ aff allæ sinæ synde r ... tha skal han til forne læse thissæ tre psalmer som< ær> Deus in nom in e tuo Deus misereatur nostr i De pro fundis och skal then næ bøn læsæs meth stor attrøels och stor gudælighet och meth ødhmygt hiærte Amen” Incipit: “Her ræ gudh alz voldugæstæ fadær och søn och the n helligandh giiff mik thin vuærdugæ thienistæ qwin næ karine lodwigs dottær ouær ath vin næ” Explicit: “thu som leffwær styrær och regnerær meth gudh fadær och the n helligandh nw och ewin neligh Amen pate r noste r”

2.1.21 (f. 51v:1-16) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 89) Rubric: “Then æ effthe r skreffnæ bøn giordhæ san ct us augustinus och huo hin næ dagligh læs paa sin knæ han skal ey dø i dødæligh syndær vthe n han syndær the r apa Amen” Incipit: “O thu vbegribæligh mildhet skodhæ mig vslæ syndære” Explicit: “skrabæ aff mynæ syndærs vtalighet meth thin miskun dh mangæ foldhet Amen pate r noste r”

2.1.22 (ff. 51v:17-52v:24) Prayer to Jesus Christ in his pain (MDB 90) Rubric: “< I> æn godh bøn læssindæ nar gusz

ligom lyfftes til huilkæn paffuæ benedictus the n tolfftæ aff theet naffn gaff allæ ræth skriffedæ men niskæ ... huilkæt forskreff ne afflath skal bliffuæ varingh til ewighæ tidh Amen” Incipit: “O Miskwndæligh her ræ ihes uchrist e læch bedær thik for the n storæ kiærlighet thu ælskæt men niskæn meth” Explicit: “thu som leffwer och styrær meth fadæren och the n hellighandh efor vthe n ænde Amen”

2.1.23 (ff. 52v:25-54r:3) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 91) Rubric: “Hwo som then ne effthe r skreffnæ bøn læsær i nogær mæsse ... the vare fæm thusindh och firæ hwndræt och trystywæ och sex Amen” Incipit: “Heedær och loff och offær gjør iæch thic ewin neligh fadær och eemek-tugæste gudh” Explicit: “til vor ydærste timæ the r vi i værden leffuæ Amen pate r noste r Aue maria”

2.1.24 (ff. 54r:4-55v:1) Prayer to the body of Christ, used in the Holy Communion (MDB 92) Rubric: “Huo som then næ effthe r skreffnæ bøn læs hanom kom mær xx godhæ tingh the r aff ... thet giiffuæ os< gudh> alzom mektugæste Amen” Incipit: “Her ræ ihes uchrist e thu som æst the n leffwindes gusz søn” Explicit: “thu som myn sødiste och aldræ kiæristæ her ræ och gudh ær ewin næligh Amen”

2.1.25 (ff. 55v:2-56r:14) Prayer in verse to Our Lord Jesus Christ (MDB 93) Rubric: “Hæræ byriæs een godh bøn aff vor kiære her ræ ihes uschrist us och ær ganzsæ godh ath læsæ huær syndagh hanom til loff och ære” Incipit: “Signæth see the n dyræ dagh Signæth see the n her ræ os hanom gaff” Explicit: “ladh os ey vorde i ræszæl grebæn och ey i syndæn grebæn Amen” Cfr. the Swedish Dagvise

2.1.26 (f. 56r:15-56v:20) Prayer to Our Lord Jesus Christ (MDB 94) Rubric: “Hære byriæs iæn myggæth godh< bøn> aff vor her ræ som man skal giærne læsæ huærdagh och tackæ gudh for allæ hans gode giærnin gær” Incipit: “Vælsignæth være gudh fadær och søn och the n helligand” Explicit: “Signæth være hans naffn och loffwæth ewin næligh ee for vthe n ænde Amen”

2.1.27 (f. 56v:21-24) Prayers to Our Lord Jesus Christ (MDB 94.2) Rubric: “Till thissæ efftær skriffnæ bønær ær giffuæt xx thusindh aar afflath iiii xx aar och iiii daghæ och the skullæ læsæs for sadant figure som ihes uschrist us”

2.1.28 (ff. 57r:1-59v:6) Nine prayers to the body of Christ, used in the Holy Communion (MDB 95) Begins defectively: “tær thin signedhæ viliæ Amen pate r noste r Aue” Explicit: “och ladh migh ey skiliaes vidh thik efor vthe n ænde Amen pate r noste r Aue mari a”

2.1.29 (ff. 59v:7-60r:20) Prayer to the body of Christ (MDB 96) Rubric: “San ct us anastacius paffwæ i rom gjorde then næ effthe r skreffnæ bøn ... och huo the n læs gudæligh han ey døør förræ han fongær gusz ligom mæ i hans ydærstæ timæ Amen” Incipit: “O aldræ værdugæstæ gudh och her ræ och skabær” Explicit: “och loff meth thik efor vthe n ænde

Amen *pate r noste r Aue*”

2.1.30 (ff. 60r:21–61r:21) Prayer to the body of Christ, used in the Holy Communion (MDB 97) Rubric: “Hære byriæs iæn mygæth godh bøn som man skal giærne læsæ før man tagær gusz ligom” Incipit: “O her ræ ihes *uchrist e meth* skielffwindæ samwidhæ gaar iæch fram ath vntfongæ thit vælsignedæ kiødh” Explicit: “och myn siæls krops stærkæ værn modh dieffwilsæns gienwordilsæ och fræstilsæ och mit leffnetz atroligh och hielsom mæligt ændeligt Amen”

2.1.31 (ff. 61r:22–62r:15) Prayer to the body of Christ, used in the Holy Communion (MDB 98) Rubric: “Hære byriæs een mygæth godh bøn som man skal læsæ føræ han tagær gusz benedidæ ligom mæ” Incipit: “O her ræ ihes *uchrist e* huo hellær< huilken> ær iæch at iæch tørff gangæ til thit bordh” Explicit: “ath iæch maa thic gledæligh skodhæ i thin ewerdælighæ ære Amen *pate r noste r Aue maria aue*”

2.1.32 (f. 62r:16–24) Prayer to God the Father, used in the Holy Communion (MDB 99) Rubric: “Hære byriæs een godh bøn som skal læsæs førre thu tager gusz ligom mæ” Incipit: “O< h>er ræ gudh alz voldugær och ewærdeligh fadær vndh migh” Explicit: “ath fonghæ mynæ syndærs for ladilsæ och opp fyllæs *meth* thin alzo helligæste andh Amen”

2.1.33 (ff. 62v:1–63r:5) Prayer to the Virgin, used in the Holy Communion (MDB 100) Rubric: “iæn godh bøn som skal læsæs førre thu tager gusz benedidhe ligom mæ” Incipit: “All ælskæligæste fruæ och alzo sædeligæste iomfru maria til thik ær mith høgæste hob næst gudh” Explicit: “til ewærdæligh gledhæ och ære *meth* gudh ewin næligh efor vthe n ændhæ Amen *pate r noste r Aue maria*”

2.1.34 (f. 63r:6–63v:8) Prayer to the body of Christ, used in the Holy Communion (MDB 101) Rubric: “Hære byriæs een godh bøn aff vor her ræ som skal slæses siden thu hawer taget gusz ligom me” Incipit: “Oors her ræ ihes u dyræ ligom mæ som iæch vuærdugæ men niskæ diærffwæs til ath vntfonghæ” Explicit: “tha vndh migh thet for thin vælsignedhæ mode r iomfru maria och thinæ helligæns bønæ Amen *pate r noste r Aue maria*”

2.1.35 (ff. 63v:9–64r:2) Prayer to the body of Christ, used in the Holy Communion (MDB 102) Rubric: “Hære byriæs een godh bøn som skal læses sidæn thu haffwer tagæt gusz ligom mæ” Incipit: “O helligæ her ræs ihes *uchrist i* siæl hellighe giør migh” Explicit: “the r til ath iæch skal loffwæ thik *meth* thinæ helligæ ænglæ och gledæs *meth* thic ewin næligh Amen”

2.1.36 (f. 64r:3–64v:11) Three prayers to God the Father, used in the Holy Communion (MDB 103) Rubric: “Fyrst thu haffwær tagæth gusz benedidhæ och sødistæ ligom mæ ... skalt thu so sighæ som hære æffthe r skriffwæs” Incipit: “Gudh fadær for ladh migh the t iæch icki saa gudh

frittæligh haffwær tagæt” Explicit: “och rætte bønæ ath gioræ i thin helligæ thien nistæ Amen *pate r noste r*”

2.1.37 (ff. 64v:12-23) Prayer to the body of Christ (MDB 104) Rubric: “Hwo som then næ lidlæ bøn læsær trin næ sin næ *meth* gudælighet nar han haffuær vntfongæt ... och in tændh kiærlighet til ihes *uchrist* i pinæ och dødth” Incipit: “O Sødthæ her ræ ihes *uchrist* e dyræ benedidhæ ligom mæ giøm myn siæl til ewin næligh liiff AMEN”

2.2 (ff. 64v:24-89r:10) Prayers to the Virgin Vor Frue bønner Rubric: “Hære byriæs vor fruæ bønær”

2.2.1 (ff. 65r:1-69v:2) The Joys of the Virgin. Ten prayers to the joy of the Virgin (MDB 105) Rubric: “Wilt thu vidhæ huræ thissæ æffte r skreffne bønær i thet te iorderigi ær komen ... troendis at the fonger vissæligh hielp aff iomfrw mari a i alle thieres bøn” Incipit: “Maria iech bedær thik och paa myn ner thic for then store frygd och ouer flødughæ frygd” Explicit: “ladh thin barmhiærtughet skien næ paa mik och fuldkom myn bøn æfftær thin nadhæ och æfftær myn begieringh Amen”

2.2.2 (ff. 69v:3-71v:13) Prayer to the Virgin (MDB 106) Rubric: “Hwilken men niskæ som thin ne æffte r skreffnæ bøn læsær j xxx daue for vor fruæ billet *meth* hiærtens kiærlighet ... hiluidi skrigær then ilzske mordær skieluer rædes och frycter och hylær” Incipit: “Ærie hielset och louet være thu iomfru maria thu all ærlixtæ” Explicit: “thet ær thet ewin neligh liiff i then ewin neligh gledhæ Amen *pate r noste r*”

2.2.3 (ff. 71v:14-72r:15) Prayer to the Virgin (MDB 107) Rubric: “Nær korsset ær opp taghet paa poskæ morgæn ... ath thu skalt ioo frælses vden thyffuel Amen” Incipit: “O iomfru *san ct a* maria iæch kwndgiør thiek ien stor gledhæ” Explicit: “oc løsær mik aff alt vnt rykt och aff alle angestæ och aff alt nødh Amen *pate r noste r aue*”

2.2.4 (ff. 72r:16-75v:18) The Sorrows of the Virgin Jomfru Marias drøvelser (MDB 108). Rubric: “Thet læses at *san ct e* iohan nes ewangelsite han astun dhe ath see iomfrw maria ... och fongæ alle thissæ thing ther i thissæ bøner bedes som hære æffter skriffues Amen” Incipit: “O maria sødixtæ ihes *uchrist* i modær syndughæ men niskas hielpære” Explicit: “ath iæch mattæ gledis *meth* thin vælsignet søn ihes *uchrist* o och hanu m loffuæ ewin neligh efor vden ændhæ Amen *pate r noste r*”

2.2.5 (ff. 75v:19-76r:20) Prayer to the Virgin Jomfru Maria syv ord under korset (MDB 109). Rubric: “Thet tæ ær the syu ordh som iomfrw maria tallet vndær korsset ... tha skal iomfru maria kom mæ och frælæ hanwm aff alle hans nødh Amen” Incipit: “O ewærdeligh vth flydende kielde hwi æst thu” Explicit: “i sa stoor nødh Amen *pate r noste r Aue maria*”

2.2.6 (f. 76r:21-76v:6) Prayer to the sorrow of the Virgin Kristi råb på korset (MDB 110). Rubric: "Hærae æffter skriffues ien myghet godh bøn aff iomfrw maria drøwilsæ" Incipit: "O Mildæ modær iomfrw maria" Explicit: "fra alle andælig diæffuele vode och grim me rob Amen pate r noster"

2.2.7 (ff. 76v:7-81r:7) Prayer to the joys and sorrows of the Virgin Jomfru Marias glæder og drøvelser (MDB 111). Rubric: "Huo som thissæ gledær och thissæ drøffuelsær les ... thet tæ gaff hun for san ct i ancelmus bøn" Incipit: "Loff hedær och ærae haffue thu iomfrw maria for thin ærae och værdughet" Explicit: "hwilken som leffwær och regnerer ien be ne didhæ gudh nw och ewin neligh Amen"

2.2.8 (f. 81r:8-23) Prayer to the Virgin (MDB 112) Rubric: "Huo som thin ne æffter skreffne bøn læsær meth gudælighet ... sa mangæ daue skal han see iom fru maria fœrræ æn han døør Amen" Incipit: "Heel fruæ sanc ct a maria gusz modær" Explicit: "och bedh for myne syn de r Amen"

2.2.9 (f. 81r:24-81v:8) Prayer to the Virgin Jomfru Marias kys (MDB 113). Rubric: "Saa thit och oftæ som thu les thin næ bøn ... som thu læstæ halff tridiæ sin ne xx aue maria" Incipit: "O maria iæch bedær thik for the sødæ kys" Explicit: "barmhiærtughet hoos gudh Amen Aue mari a"

2.2.10 (f. 81v:9-21) Prayer to the Virgin (MDB 114). Rubric: "Thet seyæs ath ingen ær saa stor syndhær ... i sin dōsz thimæ hellær ændæligt" Incipit: "O maria thu som æst alle dygde opp hou och fulkomelsæ" Explicit: "och ath gledis aff thin asion i him mærigis ærae Amen"

2.2.11 (ff. 81v:22-82r:8) Prayer to the Trinity and the Virgin (MDB 115) Rubric: "Ien paue hede celestinus ... læsær hin næ meth gudælighet" Incipit: "Signet væræ her re san ct e trinitatis" Explicit: "meræ æn thry thusindh foldh Amen"

2.2.12 (f. 82r:9-23) Prayer to the Virgin (MDB 116) Rubric: "Thet var ien fattugh møø ... hun ær mik saa taknælighær æn thusindh aue maria" Incipit: "Heel maria fuldh meth nadhæ" Explicit: "och alt him merigis hærskabs Amen"

2.2.13 (f. 82v:1-15) Prayer to the Virgin (MDB 117) Rubric: "Huo som thin ne æffter skreffne bøn læsær" Incipit: "Heel maria then helligæ trefoldughetz mynstær" Explicit: "i alle myn nødh och myn sorigh Amen pate r noster Aue maria"

2.2.14 (f. 82v:16-23) Prayer to the Virgin (MDB 118) Rubric: "ien stakket bøn aff iomfru maria ... nar thu fram gangær for iom fru maria billet" Incipit: "O nadens fruæ omiskun deligh moder" Explicit: "och alle bedrøwæde hiærtæ Amen pate r noster"

2.2.15 (f. 83r:1-83v:12) Prayer to the joys of the Virgin (MDB 119) Rubric: "Til thissæ æffther skreffne bøner ... M ars afflat och iii ars afflat" Incipit: "Gledes iomfru ihes ucrist i

modær maria” Explicit: “som aldrih for gaar och bliuer efor vden ændhæ Amen *pate r noste r Aue maria*”

2.2.16 (ff. 83v:13-84r:9) Prayer to the Virgin (MDB 120) Rubric: “Hæræ æfftær skriffues ien godh bøn som skal læses *meth fæm aue mari a ... och sey sa*” Incipit: “O Sød hæ iomfrw maria iæch bede r thik for thet sorgæligh lydh” Explicit: “ath the moue vordæ thin søn vthen for tørnelsæ och myn siæl vden pinæ Amen”

2.2.17 (f. 84r:9-18) Prayer to the Virgin (MDB 121) Rubric: “Item siden skulle man læsse tree aue maria och siden seyæ saa” Incipit: “O alzo troligæstæ syndughæ men niskens modær iomfrw maria” Explicit: “och thin modærligh hedær hære och ewin nelig”

2.2.18 (f. 84r:19-84v:11) Prayer to the Virgin (MDB 122) Rubric: “Ien myghet godh bøn aff iomfrw mari a som i skal daueligh læsæ *meth gudælighet*” Incipit: “O maria iomfrw ouer alle iomfru ær vær mik nær i the n same thime” Explicit: “thet vndhæ mik gudh fadær och søn och then hellich andh Amen *pate r noste r Aue*”

2.2.19 (ff. 84v:12-85r:9) Prayer to the joys of the Virgin (MDB 123) Rubric: “Paa vor fruæ dagh i fastæ tha ladh brin ne ix lyus ... oc seyæ saa som hære æfftær skriffues” Incipit: “O iomfru maria gusz modær for then glede thu fæk” Explicit: “I naffn gudh fade r och søn och then helligh andh Amen *pate r*”

2.2.20 (f. 85r:10-85v:1) Prayer to the Virgin (MDB 124) Rubric: “Thin næ æfter skreffne bøn hun star i *san ct e birgite* hin nes bogh ... frelset fraa hilwidis pine” Incipit: “O *San ct a* maria thu æst miskwnden s modær” Explicit: “for ty thu nettær ingen miskun d som til thik bedis Amen *pate r noste r Aue*”

2.2.21 (f. 85v:2-22) A commitment to the Virgin (MDB 125) Rubric: “Ien myghe t godh bøn aff iomfrw maria som i skal læsæ fyrst om morgen” Incipit: “Heel maria fuldh *meth nadhæ*” Explicit: “thet iæch aldrih døør förræ æn iæch hauer for thient beggis edær vænskab och hyllæstæ Amen *pate r noste r Aue maria*”

2.2.22 (ff. 85v:23-86r:14) Prayer to the joy of the Virgin (MDB 126) Rubric: “Huo som thin ne æfter skreffne bøn les huerdagh ... och frælsæ the m fraa dieffuelen och alt vnt” Incipit: “Gledh thik maria gusz fødær qwin ne” Explicit: “i vor døtzæns thime ewin neligh hielper och bede rinne Amen Aue maria”

2.2.23 (f. 86r:15-19) Prayer in verse to the Virgin (MDB 127) Rubric: “Ien myghet godh bøn aff iomfru maria” Incipit: “Heel maria the n skienende liliæ” Explicit: “thu giøm me myn siæl fraa hiluidis qwide Amen”

2.2.24 (f. 86r:20-86v:11) Prayer in verse to the joys of the Virgin (MDB 128) Rubric: “Huo som thin ne bøn les

huærdagh” Incipit: “Gledes gusz modær iomfru maria fuldh meth ære” Explicit: “och giffuæ mik then ewin neligh gledhæ Amen pate r noste r”

2.2.25 (ff. 86v:12-87v:2) Prayer in verse to the seven joys of the Virgin (MDB 129) Rubric: “Hæræ æffter skriffues syw myghet fore bøner aff iomfrw maria hen nes syw gledær och ær myghet godhæ at læse” Incipit: “Gledis maria modær krist” Explicit: “mi siæl mattæ fonghæ then frygd Amen”

2.2.26 (ff. 87v:3-88v:17) Prayer to the Virgin for all christian souls (MDB 130) Rubric: “Hære æffter skriffues ien myghet godh bøn aff iomfrw maria som skal læses for alle kristænæ siælæ” Incipit: “O thu alzom feyærstæ och lystæligstæ yrtærgardh iomfrw maria” Explicit: “æfftær thin be ne didhæ søns vilæ nw och ewin neligh efor vdæn ændhæ Amen pate r noste r Aue maria”

2.2.27 (ff. 88v:18-89r:10) A commitment to the Virgin (MDB 131) Rubric: “Hæræ æfftær skriffwes ien myghet god befalelse bøn aff iomfrw maria” Incipit: “O maria alzo mektugæstæ och edelestæ iomfrw maria” Explicit: “och bliffuer e for vden ændhæ Amen pate r noste r”

2.3 (ff. 89r:11-101r:24) Prayers to St Anne

2.3.1 (ff. 89r:11-95r:22) Ten prayers to st Anne (MDB 132) Rubric: “Hæræ æfftær fylgær vnde rligh nade och for gauæ som the fonghe som giærne hedræ san ct a anna ... han fongær hielp och sallighet til sin siæl och liiff Amen” Incipit: “Æræ fuldh væræ thu hellighæ fruæ san ct a anna aff kon nigh dauidz slekt æst thu vdh voldh ouer alle qwin ner” Explicit: “at the for huærffuer mik syndzens for ladilsæ och thet ewin neligh liiff æffter døden om vor her ræ ihes umchrist um Amen” Final rubric: “Alle the som giærne hedær iomfru maria ihes uchrist i modær the m ær alle tidh stoor gusz nadhe ... tha hører gwdh hans bøn och om vænder alle drøwelse til alzo største glede Amen”

2.3.2 (ff. 95v:1-97v:4) Prayer to the fifteen joys of St Anne (MDB 133) Incipit: “O fruæ san ct a anna gusz modær modær” Explicit: “vedh thic ihes uchrist e som leuer och styrer och regnerer efor vden ændhe Amen” Final rubric: “Huo som huerdagh thissæ xu gledær i san ct a anna heller hin ne dottær hedær gudeligh læsær huerdagh ... och skal see iomfru maria och san ct a anna i sin yderste thime”

2.3.3 (f. 97v:5-18) Prayer to St Anne and the Virgin (MDB 134) Incipit: “Heel maria fuldh meth nadhæ her ren ær meth thic thin nadæ væræ meth mik” Explicit: “aff thic ær fødih ihes uschrist us then leffwindis gusz søn Amen” Final rubric: “Allexander paue gaff alle som thin ne lidele for skr effne bøn læser tre sin nær meth tre pate r noste r och aue maria for san ct a anna billet x M aar for dødeligh syndær och xx M for nadelig syndær Amen”

2.3.4 (ff. 97v:19-98r:3) Prayer to St Anne, the mother of the Virgin (MDB 135). Incipit: “Æræ och hedær væræ thik

værdugestæ modær *san ct a anna*” Explicit: “ouer alle creature bodæ i him merigi och i iørdærigi ære Amen *pate r noste r Aue maria*”

2.3.5 (f. 98r:4-10) Prayer to St Anne (MDB 136) Rubric: “Faal paa thine knæ och les ien aue maria aff *san ct a anna* och sey sa som hæræ æffter staar” Incipit: “Heel *san ct a anna* iomfru maria ære *meth* thik thu æst vælsignet ouer alle qwin ner” Explicit: “vælsignet ær thin liiffs fruct iomfru maria gusz modær *pate r noste r*”

2.3.6 (f. 98r:11-24) Prayer to St Anne, mother of the Virgin (MDB 137). Incipit: “Vælsignet være thu frue *san ct a anna* for thy ath thu æst iomfru maria modær” Explicit: “bedh for mik til thin kiære dotter søn at han vælsigner mik ewin neligh Amen *pate r noste r Aue*”

2.3.7 (f. 98v:1-12) Prayer to St Anne and her three daughters (MDB 138) Rubric: “Les tre aue maria *san ct a an na* til loff och hin ne tre døttær” Incipit: “O aldræ værdugæstæ modær *san ct a anna* iæch bedær thic ødmygæligh” Explicit: “och for huerff bodhæ mik och the m ath gledis *meth* thik ewærdeligh Amen”

2.3.8 (ff. 98v:13-99r:2) Prayer to St Anne, the Virgin and Jesus Christ (MDB 139) Rubric: “Les tre aue maria iomfru mari a hiærte til loff och hin ne kiære søn *iesus christus* och frue *san ct a anna*” Incipit: “O aldræ fructsomeligestæ modær fruæ *san ct a anna* iæch beder thik for then samen bindelsæ” Explicit: “och iæch mattæ bliue *meth* hanwm ewin neligh Amen”

2.3.9 (ff. 99r:3-100r:24) Prayer to St Anne (MDB 140) Rubric: “en iomfru var myghet syrgendhe the r om ath hun kwnde ey saa tiene iomfru maria ... och alt him merigis her-skab astun der thin kom me” Incipit: “O ære fuldh frue *san ct a anna* alt høueskeste qwin ne” Explicit: “thet vndhe os alle samen gudh fadær och søn oc then hellig andh iomfru maria och frue *san ct a anna* Amen”

2.3.10 (ff. 100v:1-101r:24) Prayer to St Anne (MDB 141) Rubric: “Syndughet siæle hielsomelighet skien dælighet Ære ... faldh pa knæ och les thin ne æfftær skreffne bøn” Incipit: “Heel være thu helligæ frue *san ct a anna* *meth* ioachim thin kiære hosbunde” Explicit: “vite sortem pacem presta celebrantibus tua festa Amen” Danish and Latin

2.4 (ff. 101v:1-110v:10) Prayers to various Angels and Saints

2.4.1 (ff. 101v:1-102r:10) Prayer to the daughters of St Anne (MDB 142) Rubric: “Ien myghet godh bøn aff the værduge hellighe tre maria oc ær the myghet gode ath pa kalle i sin nødh” Incipit: “O i edele systær bodæ maria iacobi och maria salome” Explicit: “och beholpen aff theres bøner skulle nw leffue i him mærigi ewin neligh< Ame>”

2.4.2 (f. 102r:10-102v:3) Prayer to St Mary Magdalene (MDB 143) Rubric: “Ien myghet godh bøn aff frue *san ct a maria*

magdalena” Incipit: “*San ct a maria magdalena gusz alzom kiæristæ*” Explicit: “for hin ne bøn skyldh skulle vi settis i helligæ mensz skare Amen”

2.4.3 (ff. 102v:3-103r:5) Prayer to one’s guardian angel (MDB 144) Rubric: “Ien myghet godh bøn aff gusz hellighe ængel” Incipit: “O hellighæ gusz ængæl hwilken som mik ær giuen til ien godh beuarelsæ” Explicit: “och antworde hin ne for gut fadær och søn oc then helligh andh Amen”

2.4.4 (f. 103r:5-103v:3) Prayer to St John the Baptist (MDB 145) Rubric: “ien myghet godh bøn aff *san ct* e iohan nes ewan geliste ær han ien myghet god nød hielper” Incipit: “O thu edele och helligæste *san ct* e iohan nes ewangeliste gusz væn” Explicit: “och leedh myn siæl til him merigis paredis æfter døden Amen”

2.4.5 (ff. 103v:3-104r:1) Prayer to St Andrew (MDB 146) Rubric: “Ien myghet god bøn aff *san ct* e andreas appostele” Incipit: “O *san ct* e andreas alzom stærkeste ihes uchrist i predicken” Explicit: “ien sandh gudh efor vden ænde Amen”

2.4.6 (f. 104r:2-23) Prayer to the Magi (MDB 147) Rubric: “ien myghet godh bøn aff the værduge hellige tre kongær ær the myghet gode” Incipit: “Konge iæspær konge melchior kon gæ baltazar iæch bedær edær for alle eders naffn” Explicit: “och fra alle fare ther mik kan hendhe anten til siel heller liiff Amen”

2.4.7 (f. 104r:23-104v:11) Prayer to St George (MDB 148) Rubric: “ien myghet god bøn aff riddær *san ct* e iørgen ær han ien myghet god nødhielper” Incipit: “O helligæ her ræ *san ct* e iørgen ien edele nødhielper” Explicit: “the m hielper thu til vors her re rigi efor vden ændhæ Amen”

2.4.8 (f. 104v:11-22) Prayer to St Christopher (MDB 149) Rubric: “ien myghet god bøn aff her re *san ct* e cristofer” Incipit: “O hellighæ her ræ *san ct* e cristofer gusz hellige martir” Explicit: “och meth salligh< et> døø och fonge then ewin neligh ære Amen”

2.4.9 (ff. 104v:23-105r:9) Prayer to St Lawrence (MDB 150) Rubric: “ien myghet godh bøn aff *san ct* e laurenti” Incipit: “Aldræ helligestæ laurentii messæ degen och gusz kiære martir” Explicit: “oc at iæch mattæ faa ewin neligh roo Amen”

2.4.10 (f. 105r:10-105v:3) Prayer to St Sebastian (MDB 151) Rubric: “ien myghet godh bøn aff *san ct* e sebastiane” Incipit: “O *San ct* e sebastiane bedh for mik vdi thin ne nødh” Explicit: “och kom me til thet ewin neligh liiff æfter døden i naffn gudh fadær och søn och then helligh andh Amen”

2.4.11 (f. 105v:3-18) Prayer to the Fourteen Holy Helpers Bøn til de femten nødhjælpere (MDB 152) Rubric: “Ien myghet god bøn aff the xv nødhielper” Incipit: “O i værdughæ xu nødhielper Georgius blasius” Explicit: “och

bede r for mik til vor her ræ ihesu mchristu m Amen” The 15th helper is St Magnus from Allgäu

2.4.12 (ff. 105v:18-106r:9) Prayer to the Ten Thousand Martyrs Rubric: “ien myghet godh bøn aff the x thwsind ridde r (MDB 153)” Incipit: “O thu alzom byrdugæstæ fadær hermolæ o thu altzom helligæste martir” Explicit: “och alle gusz helligen skal bliue meth ewin neligh Amen pate r noster”

2.4.13 (ff. 106r:10-107v:5) Prayer in verse to St Erasmus (MDB 154) Rubric: “Huo som thin ne æffter skreffne bøn les huer syndagh i iet aar ... thet femtte at vors her re hellige ængel komer til hanu m tre daue føre æn han dør oc fører han s siel til ewin neligh glede Amen” Incipit: “O San ct e erasme hedærligh her ræ och marti r och gusz dyre biscop thu toldæ om syndagh pine och dõt hielp nw bode til liiff och siæl aff nødh” Explicit: “ladh os hære saa i iørdærigi thienæ ath vi moue fonghæ him mærigis gledhæ”

2.4.14 (ff. 107v:5-108r:3) Prayer in verse to St Erasmus (MDB 155) Rubric: “Item les tre oc halffierde sin ne xx aue mari a huer syn dag” Incipit: “O San ct e erasme bedh goth for mik och for os alle thet bede vi thik” Explicit: “løs os aff syndhæ och aff sorigh alle samen thet bedhæ vi gudh och seyæ vi Amen”

2.4.15 (f. 108r:4-108v:7) Prayer to St Francis (MDB 156) Rubric: “ien myghet godh bøn aff her re san ctu s franciscus ær han myghet god at pa kalle i sin nødh ... ingen kan fuld skriue han< s> dygd heller godhet” Incipit: “Gledis ærligh fadær san ct o francisco skien nende methchrist i tegen” Explicit: “thu ærlighe riddær som bar konigens vaben och bedh os syndens forladilsæ Amen”

2.4.16 (ff. 108v:7-109r:5) Prayer to St Antony (MDB 157) Rubric: “ien myghet godh bøn aff her re san ct us antonius ær han myghet godh at hedre och pa kalle i sin nød” Incipit: “O hellighe her re san ctu s antonius gusz vt voldh væn” Explicit: “frels mik aff vlideligh legoms plaue och pine bodhe til siæl och liiff Amen”

2.4.17 (f. 109r:5-24) Prayer to St Nicholas (MDB 158) Rubric: “ien myghet god bøn aff her san ct us nicholaus” Incipit: “O San ct e nicholæ ære fuldhcon fessor oc alt helligæstæ biscop thu som æst then hellighæ kirkens feyringh” Explicit: “oc leed hin ne til abrahams skiød oc the r at gledis meth gudh for vden ænde Amen”

2.4.18 (f. 109v:1-24) Prayer to St Catherine (MDB 159) Rubric: “Ien myghet god bøn aff iomfru san ct a katerina” Incipit: “Gledis iomfru och martir san ct a katerina och hielsæt være thu ære fuldh och vælskaptæ iomfru” Explicit: “och giøm mer os fra brad døth och hiluidis nød och iørdærigis skam nw och ewin nelig Amen”

2.4.19 (ff. 109v:24-110r:22) Prayer to St Gertrud (MDB 160) Rubric: “ien myghet godh bøn aff iomfru san ct a ge< r>

trudh” Incipit: “Heel iomfru *sanct* a gertrudh tackæligh iomfru fødth aff kon nighe slekt” Explicit: “och thin maiestat ær tackæligt meth vor her ræ ihesu *mchristu m*”

2.4.20 (ff. 110r:23-110v:10) Prayer to St Barbara (MDB 161)

Rubric: “ien myghet god *bøn* aff *san ct* a barbara” Incipit: “O thu værdugæ iomfru *san ct* a barabra iæch v værdughæ men *niskæ iæch* beder thik fir thin harde pine” Explicit: “*thet signet* gusz legome at fonge i myn siste time och ewer delig liiff æffter døden Amen”

2.4.21 (ff. 110v:11-112v:3) Prayers copied from Christiern Pedersen’s Book of Hours

2.4.21.1 (ff. 110v:11-111r:19) Prayer to the Trinity (CP, p. 393) Incipit: “O helligste mectiste erefwlde oc v atskillige trefoldighed Jeg arme vverdige syndige menn iske” Explicit: “och kome til dyth clareste hemeri *gis ryge* och blyffwe der meth teg ewindelige A m e N”

2.4.21.2 (f. 111r:20-111v:17) Prayer to the Trinity (CP, p. 394) Incipit: “O helligste trefoldighed som er en sand gwd myskwnde teg offwer meg” Explicit: “oc lad meg see dyth gwdomelig ansicthe i hemeri *g til ewig thyd amen*”

2.4.21.3 (ff. 111v:18-112v:3) A blessing (CP, p. 394) Incipit: “Uor herres ihes *ucristi* fred hans sware pines krafft oc macht dygd oc bitthe rhed beware meg” Explicit: “fra alth vnth nerwerendis framfarendis oc til komen *dis* formedelste ihes u *cristi* mildhed oc baremhartighed AmeN” [*Middelalderens danske Bønnebøger I. Bind.* Karl Martin Nielsen (ed.) Copenhagen. 1946. pp. 155-338 The calendar has not been edited, but variant readings are given in the apparatus of the edition of Ms. A 42, *Middelalderens danske Bønnebøger. I. Bind*, pp. 3-14. *Christiern Pedersens Danske Skrifter. Andet Bind.* C. J. Brandt & R. Th. Fenger (ed.) København. 1851. pp. 393-394]

PHYSICAL DESCRIPTION

Support: Parchment.

Extent: ff. 112

Size: 185 × 120 mm.

Collation: 14 quires: I: 7 (ff. 1-7, first leaf of quire glued to upper cover as paste-down), II: 8 (ff. 8-15), III: 8 (ff. 16-23), IV: 9 (ff. 24-32; f. 31 is added), V: 8 (ff. 33-40), VI: 8 (ff. 41-48), VII: 8 (ff. 49-56), VIII: 8 (ff. 57-64), IX: 8 (ff. 65-72), X: 8 (ff. 73-80), XI: 8 (ff. 81-88), XII: 8 (ff. 89-96), XIII: 8 (ff. 97-104), XIV: 8 (ff. 105-112). One quire missing between f. 56 and 57.

Layout: One column; 24-26 lines; written space: 120 x 85 mm.

Script: The main hand of the manuscript has written the text on ff. 2r-110v in a distinct gothic hybrid. A younger cursive hand has written the text on ff. 110v-112v .

Decoration

The original decoration in red ink pen drawing is confined to 28 initials divided in three hierarchical levels or groups. The decoration is varied only in quantity and everything is undoubtedly executed after the main text and by the scribe himself.

Style: The decorative effect is emphasized by the frequent use of void details in the body of the letter and the grid-like disposition of the geometrical or filigranated patterns in the fillings. The decoration is repeated in Ms. A 42, Kungliga Biblioteket, Stockholm, and Ms. A 40, Kungliga Biblioteket, Stockholm, also known as Ingeborg Predbjørnsdatter's Tidebog.

The decoration of the 9 initials of the simple kind (ff. 8v, 15v, 17v, 47v, 86v, 95v, 99r, 104r, 109v) is restricted to white void details of the letter itself and simple geometrical decoration of the area surrounding it, mostly ca. 5 lines in height. The initial (I) on f. 8v marks the first hymn of the Matins.

The 14 initials of medium size (ff. 22r, 24v, 26r, 42v, 65r, 73v, 77r, 83r, 89v, 101v, 102v, 103r, 108r) are defined by a slightly larger size, 7-10 lines, but mainly by the use of extended pen flourishings along parts of the margin.

The initial (H) on f. 24v marks the first psalm in the Compline

the initial H on f. 26r marks the beginning of the Seven Penitential Psalms

the Æ on f. 89v initiates the first of the prayers to St Anne.

The three largest initials are of considerable size, 10 - 15 lines, with pen flourishes often in two directions framing parts of the written area. The initials mark major divisions of the text, the opening of the Little Office of Our Lady (f. 8r), the opening of the prayer book (f. 33r) and the first prayer to the Virgin (f. 66r).

f. 8r Large initial (H) with quadratic and zig zag ornaments left blank, filling and surrounding area decorated with geometrical and filigranated pattern and filigranated pen flourish borders along left and upper margin.

f. 33r Large initial (W) with simple undulated, floral and heart shaped ornaments left blank, filling and surrounding area decorated with geometrical pattern and filigranated pen flourish borders along left and upper margin.

f. 66r Large initial (M) with simple dotted line, zig zag, floral and heart shaped ornaments left blank, filling and surrounding area decorated with geometrical pattern and filigranated pen flourish borders along left and upper margin.

Two small initials in the added portion on ff. 110v and 111v are different in character, written in brown ink by the second scribe.

f. 110v Small initial (O) in brown ink with inscribed human face.

f. 111v Small initial (U) in brown ink with outspared undulated and quadratical ornaments.

One- to two-line red lombards mark the beginning of each period.

There are pen flourished line-fillers in red.

The rubrics are written in red ink.

Binding

Blind-tooled brown calfskin binding, preserved decorated leather covering, Denmark contemporary with the manuscript. Rebinding, Sweden, Lund University library bindery, signed in pencil at the pastedown of lower cover: Restaurerat av Nils Knutsson 1963. Size: 200 x 135 x 45 mm.

Brown calfskin binding over bevelled wooden boards. Leather covering from former binding preserved on the new cover. Two metal hook-clasp fastenings; lower fastening and engraved hooks from former binding. Rounded spine. Tight back with three raised double bands. Brown blind-tooled library cloth label at the tail of the back. Embroidered endbands of white linen. Former edge trimming preserved. Former endleaves preserved as separate pastedowns. Single flyleaf of parchment at the front, the upper half of the leaf missing. All along sewing on three raised cords.

The covers are blind-tooled with a triple fillets frame and divided in six double line fillet compartments. The compartments of the upper cover are decorated with stamps of animal and symbolic motifs: the Y-shaped foliated cross, a quadrangle griffin, a burning heart, a bird with forked tail and an eagle, and the lower cover compartments only with a repeated burning heart and eagle.

Foliation

Foliated in ink in upper right corner by modern cataloguer.

Condition

The first leaf of the manuscript has been cut. Lacuna between f. 56 and f. 57 (after 7th quire).

HISTORY

Origin

Karen Ludvigsdatter's prayer book was written in Jutland around 1500. The language cannot be characterized as Jutland dialect, though it shows certain Jutland regional features according to Karl Martin Nielsen. Two other Danish books of hours show a similar Jutlandish orthography; they were possibly produced in the same scriptorium: Ms. A 42, Kungliga Biblioteket, Stockholm, and Ms. A 40, Kungliga Bibliotket, Stockholm.

Karen Ludvigsdatter Rosenkrantz was the daughter of Ludvig Nielsen Rosenkrantz, a member of the Danish Rigsråd (c. 1492), and Kirsten Andersdatter Hak (fl. 1492). Karen was married to the High Court judge and member of the Rigsråd Mogens Munk (c. 1558), a brother of the bishop of Ribe Iver Munk. She died in 1535 and was buried at Viborg Cathedral. The owner's name is mentioned in a prayer to Jesus Christ on f. 50r: *thin vuærdugæ thienistæ qwin næ karine lodwigs dottær*.

On f. 1v someone wrote the genealogy on her father's side: Ivar, Marsk Iverssen, Albert Iversson, Marsksson, Ivar Albertsson, Jens Iversson, Niels Jensen (c. around 1412), Ludvig Nielsson. The same names appear in an older hand (gothic cursive) on the back pastedown: *Her iuer Her marssk iuerssen Her albret iuerssen marssk Her iuer albretssen iuerssen Her iens iuerssen Her niels iuerssen Her loduich nielsen*.

Provenance

Medeltidshandskrift 35 was owned by Erik Joh. Meck at the end of the 17th century. It was probably left to him by his father-in-law Magnus Durell.

Acquisition

Acquired in 1704 when the Lund University Library purchased the Meck book collection.

BIBLIOGRAPHY

Nielsen, Lauritz: *Danmarks middelalderlige Haandskrifter*. København. 1937. p. 144.

Otto, Alfred: Indledning. *Middelalderens danske Bønnebøger*. Copenhagen. 1946. p. XXIII.

Nielsen, Karl Martin: *Haandskrifter. Middelalderens danske Bønnebøger. V. Bind. Kommentar og Registre*. København. 1982. pp. 18-19.

Nielsen, Karl Martin: Tre jyske bønnebøger. *Festskrift til Peter Skautrup*. Århus. 1956. pp. 223-238.

Dahlerup, Pil: Den signede dag. *Liv og Lyst. Artikler og essays*. København. 1987. pp. 9-34.

Frederiksen, Britta Olrik: Til diskussion om den middelalderlige dagvises jordiske hjemsted og himmelske ophav. *Danske studier* 1988. 1988. 83 pp. 5-31.

Dahlerup, Pil:

Dansk Litteratur. Middelalder. 1. Religiøs litteratur. Copenhagen. 1998. pp. 127, 129, 464-465. p. 29 (on Psalm 8), p. 127 (on Psalm 101/102/103?), pp. 464-465 (Prayer to Jesus Christ/Dagvisen)